

Posudek rigorózní práce

Dušan Radovanovič: „Příspěvek ke studiu fungování *British Broadcasting Corporation* za druhé světové války (1939-1945)“, Rigorózní práce, FF UK, Ústav světových dějin, Seminář nejnovějších dějin, Praha 2008, 159 s. + 6 s. příloh

Rigorózní práce Dušana Radovanoviče, vycházející z jeho práce diplomové, se věnuje tématu, které nebylo v české historiografii ještě zpracováno. Jedná se tedy o práci původní, při níž byl autor nucen pracovat především s anglicky psanou odbornou literaturou a anglicky psanými prameny. Ačkoli hlavně zpracování pramenné základny je spíše výběrové – autor se soustředil jen na české archivy – a práci by jistě prospěla návštěva britských archivů, je Radovanovičova analýza činnosti BBC během druhé světové války napsána velmi zasvěceně a vzhledem k tomu, že téma dosud nebylo v české odborné literatuře příliš reflektováno, představuje významný přínos. Platí to především o páté a šesté kapitole, jež jsou, jak sám autor poznamenává „konkrétními sondami“ (s. 2), případovými studii, objasňujícími dopady tehdejšího vysílání pro okupované země, včetně území dřívějšího Československa.

Radovanovičova práce je rozdělena do šesti velkých kapitol. V první kapitole autor obecně pojednává o úplných počátcích rádia a zavádění nové technologie do praxe. Věnuje pozornost zrodu BBC a jeho fungování v meziválečné době, již formovala z velké míry osobnost prvního generálního ředitele společnosti Johna Reitha. Po této první krátké, víceméně informativní kapitole se autor obrací k vlastnímu předmětu bádání.

Ve druhé kapitole nejprve představuje organizační a personální změny, kterými BBC prošla na počátku války, a také první úvahy o nové strategii vysílání. Jak autor správně zdůrazňuje, organizace rozhlasového vysílání během války musela být přizpůsobena vládní strategii vedení konfliktu, a vláda tak měla konečné slovo „v základních otázkách týkajících se národní bezpečnosti“ (s. 17). Radovanovič se v celé studii na základě těchto a jiných konkrétních skutečností nevyhýbá ani obecným úvahám, týkajícím se otázek nezávislosti rozhlasu, „nebezpečí plynoucí z přehnané státní kontroly na jedné straně a z ekonomických tlaků vedoucích k bulvarizaci médií na straně druhé“ (s. 2). Ve zbytku druhé kapitoly se autor věnuje prvním rokům války a kritizuje strategii rozhlasového vysílání tak, jak ji chápala britská veřejnost, nespokojená především s omezením vysílání (vládou) na jediný program.

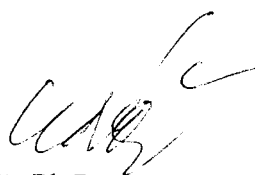
Otevření druhého kanálu spojovalo vedení společnosti s problematikou britských expedičních sil ve Francii; tzv. *Forces Programme* se nakonec BBC podařilo prosadit.

Ve třetí a čtvrté kapitole se Radovanovič soustřeďuje na analýzu činnosti BBC během druhé světové války, rozšiřování jeho vysílání dokonce do zámoří (srv. čtvrtá kapitola), skladbě programu a jeho rozšiřování, strategii a cílům společnosti, ideologickému působení na obyvatelstvo (zvláště pak ideologickému střetu s nacistickou propagandou, které bylo obyvatelstvo porobených zemí vystavováno díky německému rozhlasu), cenzuře atd. Plastický obrázek z let 1939-1945, nastíněný autorem, vysvětluje, proč se BBC za druhé světové války stala nejvlivnější rozhlasovou stanicí (celosvětově) a proč si dodnes udržuje velmi významné postavení v konkurenci s dalšími rozhlasovými a televizními médii.

Jak už jsem naznačil výše, skutečným přínosem studie jsou závěrečné dvě kapitoly rigorózní práce, v nichž Radovanovič analyzuje skladbu vysílání BBC a jeho dopady na porobené evropské země (v páté kapitole zvláště část věnovaná vysílání do Německa a Itálie). Šestá kapitola, zabývající se vysíláním BBC do Československa, je také významným příspěvkem k diskusi o československo-britských vztazích v období druhé světové války.

Formální, tj. stylistická a jazyková stránka Radovanovičovy práce, je na výborné úrovni; totéž platí i o rozsáhlém poznámkovém aparátu. Rigorózní práce Dušana Radovanoviče patří bezesporu k nejkvalitnějším studentským studiím, a proto rád doporučuji k obhajobě.

V Praze, 1. dubna 2008

Doc. PhDr. Martin Kovář, Ph.D.

Ústav světových dějin FF UK Praha